

BUDOVÁNÍ DIVÁCKÉ KOMUNITY

AUTORKA: Veronika Hanáková, filmová kurátorka (Kampus Hybernská, Česko)

- > Budování divácké komunity
- > Kde začít: Analýza
- > Druhá fáze: Rešerše
- > Třetí fáze: Plán
- > Nepropadej panice a řekni si o pomoci

Budování divácké komunity

Když pořádáš kulturní událost s projekcí dokumentárních filmů, děláš to proto, aby je lidé zhlédli a užili si je a abys podnítl/a debatu. Tvým cílem je, aby lidé o dokumentu diskutovali, kriticky o něm přemýšleli a dále jej sdíleli. Jen tak mohou filmy propojit různá témata a diváky pocházející z rozdílných zázemí. Být součástí sítě KineDok znamená budovat a podporovat komunitu lidí, kteří mají rádi dokumentární filmy, protože odrážejí jejich vlastní životy, rozšiřují jejich znalosti o světě, podněcují diskuzi o komplexních tématech a vytvářejí společný prostor, kde se mohou setkávat, bavit se a sdílet své zkušenosti. V této kapitole se zaměříme na aspekt, který dokumentární filmy přináší při budování komunity. Ta totiž nevzniká spontánně sama o sobě, ale je nezbytné ji budovat postupně od základů. Takvzhůru do toho.

„Dokumentární filmy mají zásadní dopad. Mohou změnit váš pohled na věc a postoj k různým tématům.“

Ana

**ART HOUSE GORI
(GRUZIE)**

<https://www.instagram.com/arthousegori/>

Kde začít: Analýza

VENUE

ÚČEL

PUBLIKUM

MOTIVACE

ANALÝZA

Tvoje situace: V rámci komunity KineDok může projekční místo spadat pod jednu z následujících kategorií:

1. nově založené kulturní centrum, tj. bez propojení s komunitou,
2. zavedené prostory, které ale stále nemají patřičné propojení s komunitou se zájmem o dokumentární filmy,
3. zavedené prostory, které mají historii promítání hraných filmů a stálou komunitu diváků.

Ať už začínáš od nuly, nebo máš s promítáním zkušenosti, následující kroky tě mohou inspirovat k oslovení nové komunity nebo posílení vztahu s tou stávající.

Obsah a účel: Jaký mají tvoje akce účel? Čeho chceš projekcí dokumentárních filmů dosáhnout? Tyto otázky ti pomohou pochopit, proč jsi součástí sítě KineDok a co chceš v souvislosti se

svým promítacím místem, prostory a komunitou dosáhnout. Vybírej dokumenty, které přináší něco nového a zajímavého.

Diváci: Vždy myslí na diváky, na které projekce cílí. Promítáš filmy proto, abys posílil/a svou komunitu? Chceš její členy vzdělávat nebo pobavit? Nebo chceš vytvořit program pro přehlížené skupiny diváků (senioři, rodiny s dětmi apod.)? Nejprve je vhodné určit si jednu primární cílovou skupinu pro svoje projekce, doprovodný program a propagaci. Je lepší začít malými krůčky. Neukousni si hned příliš velké sousto!

První krok: První promítání mohou být stresující. Zpočátku nebudeš vědět, kolik lidí skutečně dorazí. I když se ukáže jen malý počet diváků, nepanikař. Čísla nejsou rozhodující! V této fázi je pořádání kulturních akcí o nastolení příjemné a přívětivé atmosféry. Buď otevřený/á, laskavý/á a neboj se s diváky mluvit. Počet diváků bude postupem času narůstat. Bude to ale záležet na tom, zda se o to budeš aktivně snažit a dokážeš diváky svým programem zaujmout (nejen výběrem filmů, ale i doprovodnými akcemi, diskuzemi, hosty apod.). Složení a množství diváků je zcela na tobě (s ohledem na možnosti promítacího místa).

„Na jednu z našich prvních projekcí v rámci KineDoku přišlo jen pět lidí. Ale po promítání jsme měli nezapomenutelnou hodinovou debatu.“

Natali

**CUBE IN CONTEXT
(GRUZIE)**

<https://www.instagram.com/cubeincontext/>

Motivace: Co si od toho jako organizátor slibuješ? Budování komunity může být běh na dlouhou trať. Měj na paměti své motivace a cíle. Můžeš například být proaktivní v místní komunitě, podporovat místní kulturní scénu nebo vybudovat nové kulturní centrum. Možnostem se meze nekladou.

„Lidé v komunitě se navzájem znají, pozdraví se, když se potkají ve městě, nebo spolu chodí na další akce.“

GALAȚI (RUMUNSKO)

<https://kinedok.net/ro/venue/muzeul-de-arta-vizuala-galati>

Druhá fáze: Rešerše

ROZPOZNEJ SVOU KOMUNITU

Rešerše

Pochopení místní komunity: Najít komunitu diváků pro dokumenty, které promítáš, nemusí být jednoduché. Někdy se vytvoří přirozeně po první projekci. Jindy se na film může dostavit jen hrstka lidí. V tom případě je třeba přehodnotit původní cílovou skupinu svých kulturních akcí, jelikož může kolidovat s již existujícím místním programem. Pamatuj na to, že tvoje promítací místo nemusí být jediným kulturním či komunitním prostorem ve tvém okolí. Nezapomeň si prověřit, jaké kulturní programy (můžeš se zaměřit konkrétně na filmové projekce) nabízejí další organizace, na jaké publikum cílí a s jakým obsahem. Tento krok ti může pomoci porozumět místní kulturní scéně a zjistit, jaké kulturní aktivity zde mohou chybět a které komunity jsou opomíjené. Zamysli se také nad tím, zda a jak může tuto mezeru zaplnit pravidelné promítání dokumentů.

Komunita není jen jedna: Dostat dokumentární filmy do pozornosti co nejširšího publika je svatým grálem mnoha kulturních center v rámci KineDoku, ale stojí za tím spousta tvrdé práce. Neexistuje pouze jedna komunita. Naopak mnoho diváků pochází z různých společenských, kulturních a ekonomických zázemí, spadá do rozdílných věkových skupin, má odlišné zájmy, pálí je jiná témata a přichází s jedinečnými otázkami. Zeptej se sám/sama sebe: Jak zajistit, aby byl nabízený kulturní program zajímavý pro různá publika a přilákal tak různé komunity?

Zjistí si: 1) vyhledej si základní informace o dostupných kulturních aktivitách nabízených různými skupinám, 2) prostuduj si katalog KineDoku, podívej se na recenze a reakce publika a zaměř se na to, co se jim líbilo, nelíbilo a proč.

Zeptej se: 1) porad se s místním koordinátorem KineDoku, který ti dá užitečné rady, 2) kontaktuj další centra v rámci sítě KineDok, 3) konzultuj s místní komunitou (školy, kluby, domovy pro seniory atd.), jaká témata jsou v centru zájmu, 4) vyhledej si informace online.

Zúčastni se: 1) místních festivalů a dalších společenských událostí, 2) setkání místních klubů, 3) kulturních, sportovních, folklórních nebo sousedských akcí.

Ať už se zaměřuješ na jednu konkrétní komunitu, vytváříš program pro vícero komunit nebo vybíráš filmy, které by se mohly zalíbit „všem“, pamatuj na to, že tyto skupiny mají různé požadavky a očekávání.

Najdi svou komunitu: V každém městě či vesnici najdeš řadu komunit. Není snadné vytvořit program a následnou debatu nebo workshop tak, aby vyhovovaly potřebám všech. Klidně si tedy publikum vybírej. Konkrétní zaměření ti pomůže s výběrem filmů a doprovodným programem a zároveň zjednoduší propagaci akce.

Nejllepší je začít pomalu, zaměřit se na určitou skupinu diváků (třeba své stávající publikum nebo nejvíce opomíjenou místní skupinu obyvatel) a postupně přidávat další. Pokud například pořádáš promítání každé dva týdny, můžeš jedno zaměřit na rodiny s dětmi a druhé na diváky, co se zajímají o sociální problematiku. Díky této pravidelnosti budeš moct vytvořit kulturní program pro konkrétní komunity, které budou mít povědomí o tom, kdy se filmy promítají. Postupně můžeš přidávat další projekce, upravit své cílové publikum nebo zkusit komunity propojovat.

„Naší cílovou skupinou je každý, koho zajímají dokumentární filmy. Snažíme se sestavit rozmanitý program, který může oslovit všechny věkové skupiny.“

Ana

**SHPEENADOX LABIN
(CHORVATSKO)**

<https://www.facebook.com/shpeenadox>

Třetí fáze: Plán

BUĎ PŘIPRAVEN

PLÁNUJ

KOMUNIKUJ

Plán

Přístupnost: Musíš mít na paměti možnosti vlastních prostor. Stanov si potenciál a sepiš omezení svého promítacího místa (např. mnoho schodů bez výtahu, malá kapacita toalet, dostupnost veřejnou dopravou a pěšky nebo blízké dětské hřiště). Chceš-li cílit na konkrétní komunity, musíš myslet na jejich potřeby s dostatečným předstihem. Jakmile diváci dorazí, chceš, aby se cítili vítáni a ne jako nezvaní hosté. Respekt k rozmanitosti vyžaduje spíše proaktivní přístup.

„Respektování rozmanitosti je rovněž žádoucí.“

Nikica, Šibenik (Chorvatsko)

Následující tabulka uvádí otázky, které si můžeš položit, když chceš oslovit konkrétní skupinu diváků a zjistit, zda jsou tvoje prostory potřebám dané skupiny dostatečně přizpůsobeny.

ZOBRAZIT TABULKU

https://docs.google.com/spreadsheets/d/e/2PACX-1vRFuG8O-QB2xa4_EcB4cbEXtXh44XvV7As7RVKUyfeBuFxeedU5pgIxINbgse62YpeCzlQk0TsTNZ2f/pub?gid=0&single=true&output=pdf

Možné scénáře pro různé skupiny diváků:

„Promítáme venku a cílíme na rodiče s menšími dětmi, které nemohou zůstat samy doma. Pro děti připravujeme paralelní program uvnitř. Přicházíme s kreativními činnostmi, nachystáme pro ně svačinky a dohlíží na ně zodpovědný dospělý. Naší novou cílovou skupinou jsou senioři. O letošních Vánocích pro ně připravujeme workshopy. Byli bychom rádi, aby sem chodili i teenageři, ale ti raději zajdou jinde, kde je pro ně vhodnější program.“ **Ivana, Centrum volného času Hrubínka (Třebíč, CZ)**

„Vždy se snažíme mít připravené něco pro děti. Máme vážné i veselejší filmy, abychom se trefili do vkusu širšího publika. Pořádáme filmařské workshopy pro děti a jejich filmy pak promítáme před oficiálním programem. Dáváme tak dohromady dětské publikum s jejich rodiči. Projekce jsou zdarma, a mohou tak přijít třeba náhodní kolemjdoucí, sednout si a dívat se 10–15 minut a pak zas jít o dům dál. Je tu hodně pohodová atmosféra.“

Ana

**SHPEENADOX LABIN
(CHORVATSKO)**

<https://www.facebook.com/shpeenadox>

Bud' připraven/a, plánuj a komunikuj: Pořádání filmové projekce je časově náročný úkol. Musíš mít připravený program, časový harmonogram a technické zázemí včetně samotného filmu a doprovodného programu.

„Na každý film se díváme předem a celou událost pečlivě připravujeme. Pak sdílíme své nápady v našich skupinách a na chatu.“

Ana, Art House Gori (Gruzie)

Nepropadej panice a řekni si o pomoc

Když se však něco pokazí nebo dostaneš negativní zpětnou vazbu, nepropadej panice. Pokus se problém co nejdříve vyřešit a komunikuj se svým publikem. Zpětná vazba od diváků a hostů může zlepšit tvůj program i výsledky, kterých dosáhneš. Neboj se požádat o pomoc v rámci komunity. Můžeš ji zapojit i do výběru filmů, přípravy doprovodného programu a dalších činností.

CHCI PROMÍTAT

<https://kinedok.net/cs/join-us>

FOTOGRAFIE:

GLISNÍKOVÁ, Lenka; JASNÝ, Michal; MRÁČEK, Adam; PATYCKI, Michał a Ivana TVRDÁ
Archiv našich promítacích míst (Prádelna, Rabenštejnská 2020)